

2019

**KOMAF MET
ARMOEDE**

**VOOR
EEN
MOEDIG
BELEID**

KOMAFMETARMOEDE

Decenniumdoelen, het platform van armoedeorganisaties, vakbonden, mutualiteiten, vertegenwoordigers van jongeren en minderheden, en middenveld, maakt van armoede een prioriteit. Al 10 jaar wegen we op het beleid via onze Armoedebaremeters en onze gezamenlijke standpunten rond onderwijs, huisvesting, kinderbijslag.

Na 10 jaar armoedig beleid is er nood aan **moedig beleid**, beleid dat van armoede een prioriteit maakt. Dit is het doel van de campagne **#komafmetarmoede**.

**#komafmetarmoede daagt de partijen en de kandidaten uit:
maak ook van armoede een prioriteit!**

De campagne stelt 7 prioriteiten centraal en werkte hiervoor een beperkt aantal voorstellen uit. Met deze voorstellen kan 'komaf met armoede' gemaakt worden. Het is dus perfect mogelijk om armoede te halveren op 10 jaar tijd. Deze voorstellen worden breed gedragen door mensen in armoede, experts en het Vlaamse middenveld.

Het is nu aan de politici om deze gedragen voorstellen te realiseren. Om komafmetarmoede te maken.

**Wij gaan voor een moedig beleid.
Wij maken samen #komafmetarmoede**

Jos Geysels
Voorzitter Decenniumdoelen

Michel Debruyne
Coördinator Decenniumdoelen

HET IS PERFECT MOGELIJK OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN

Armoede komt niet zomaar. Ze wordt gemaakt. We kunnen armoede dus ook doen verdwijnen. Armoede is een schande voor een welvarend land en een rijke regio. Een dubbele schande omdat in de naburige landen met een vergelijkbare welvaart de armoede veel lager ligt. **Armoede halveren** op 10 jaar tijd is dus perfect mogelijk.

Armoede bestrijden vraagt een **moedig beleid**. Een beleid dat langdurig en consequent fors inzet op armoedebestrijding. Het vraagt ook moedige politieke keuzes om bestaande middelen in te zetten in de strijd tegen armoede en ongelijkheid. Een moedig beleid dat **herverdeelt**.

Armoede bestrijden is inzetten op de al bestaande wegen uit armoede. Na tientallen jaren onderzoek en gesprekken met mensen in armoede kennen we die uitwegen. Deze wegen vragen enkel een volgehouden inzet van middelen. Armoedebestrijding vraagt dus **forse middelen**.

Armoede bestrijden is ook het bevragen van **vooroordelen**, mythes, een verkeerd buikgevoel, onjuiste uitgangspunten bij het bestaande beleid. Het vraagt het erkennen van de grenzen van mensen, hun **kwetsbaarheid** ...

Het vraagt het inzetten op gelijkwaardig samen leven en het wegwerken van discriminatie en racisme. Bestaande wegen uit armoede worden hierdoor sterker en bieden een uitweg voor mensen in of nabij armoede.

Armoede bestrijden vraagt een beleid van **keuzes en prioriteiten**, geen receptenboek waaruit vrij kan gekozen worden. Het vraagt het inzetten op de volgende wegen om mensen volwaardig te laten deelnemen, om hun rechten volwaardig te kunnen opnemen en volwaardig bij te dragen aan onze samenleving.

“

**16% procent van
de Belgische bevolking
leeft onder de armoedegrens.
Dat is een schande.**

”

Jos Geysels – Decenniumdoelen

WE VRAGEN ...

.....

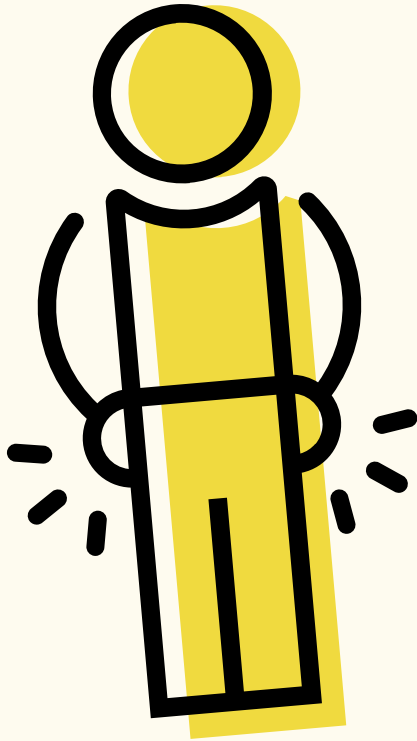
- **eerlijke fiscaliteit**
- **vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen opgetrokken tot boven de Europese armoedegrens**
- **werkgelegenheid in de sociale economie**
- **een sterke solidaire verplichte ziekteverzekering die een brede bescherming voor allen biedt**
- **de maximumfactuur voor het secundair onderwijs**
- **meer kwaliteitsvolle en betaalbare woningen en een duurzaam en eerlijk energiebeleid**
- **een non-discriminatiebeleid**

1

HET IS PERFECT MOGELIJK OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN

Tot op vandaag zijn er enkel loze beloften gemaakt,
zijn er volgestapelde actieplannen die weinig opleveren,
zijn er onbestaande kinderarmoedeplannen, ...
Armoedebestrijding is meer leeg dan vol.

En toch kan het anders.
Het is dus mogelijk om komaf met armoede te maken.

1

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- is er nood aan een geëngageerd beleid dat gestructureerd en planmatig sterk investeert in armoedebestrijding
- met de participatie van mensen in armoede
- en een ernstige en grondige armoedetoets
- is er nood aan een billijke herverdeling via de belastingen zodat er minder ongelijkheid en meer middelen voor armoedebestrijding komen

“

Armoede halveren is niet genoeg. We moeten armoede zelfs decimeren. Dat is eigenlijk gewoon een kwestie van politieke wil en dus van politieke keuze.

”

Marc Leemans – ACV

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

De inzet om een einde aan armoede te maken wordt vastgelegd in een masterplan armoedebestrijding, over de partij- en samenlevingsgrenzen heen. Dit 10-jaren plan wordt na overleg met mensen in armoede en na een brede dialoog met de samenleving voorgelegd aan de parlementen. Het bevat duidelijke en tussentijdse doelen, concrete budgetten, gedeelde verantwoordelijkheden, inspanningsverplichtingen, ...

Er wordt ingezet op de betrokkenheid van mensen in en nabij armoede op elk beleidsniveau. Deze betrokkenheid wordt vastgelegd in wetten en decreten.

De armoedetoets gaat vooraf aan het regeerakkoord, de meerjarenplannen, de begrotingen en alle belangrijke maatregelen met een impact op armoede en ongelijkheid. De toets bekijkt de gevolgen van het beleid voor alle groepen die het moeilijk hebben, zoals eenoudergezinnen, mensen met een beperking, baanloze gezinnen, mensen met een korte scholing, mensen met een migratieachtergrond ... De toets wordt regelmatig geëvalueerd om evoluties in armoede goed op te kunnen volgen.

Dit betekent een rechtvaardig fiscaal systeem waarbij alle vormen van inkomsten uit arbeid en alle vormen van (inkomsten uit) vermogen worden belast naargelang de draagkracht. Dat houdt een sterke strijd in tegen fiscale fraude, ontwijking en 'vervennootschappelijking'. En het wegwerken van inkomensvallen die ontstaan door het abrupt wegvallen van de belastingvermindering bij stijging van een vervangingsinkomen of pensioen.

Daarnaast houdt dit de afbouw van de fiscale bevoordeling van een tweede woning in op zowel federaal als op Vlaams niveau en een heroriëntering van de woonbonus. Tenslotte moeten de reële huuropbrengsten worden verrekend in de personenbelasting.

2

**HET IS PERFECT
MOGELIJK ERVOOR
TE ZORGEN DAT ELK
GEZIN EEN WAARDIG
INKOMEN HEEFT
OM DEEL TE KUNNEN
NEMEN AAN DE
SAMENLEVING**

De onderbescherming van mensen en gezinnen in moeilijke situaties is in België en Vlaanderen schrijnend groot. Gezinnen worden in armoede geduwd zodra ze een beroep moeten doen op sociale zekerheid of sociale bijstand.

Toch zijn de sociale zekerheid en de sociale bijstand op zich goede wegen om gezinnen uit de armoede te houden en hen een opstap te geven naar een beter leven.

Werk is ook geen garantie meer op een waardig inkomen. Te lage lonen en versnipperde arbeidscontracten duwen gezinnen richting armoede. Toch is volwaardig werk belangrijk om uit armoede te geraken.

2

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- worden de vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen opgetrokken tot boven de Europese armoedegrens
- worden de laagste lonen verhoogd
- wordt in het Groeipakket (of het nieuwe kinderbijslagsysteem) sterker ingezet op armoedebestrijding

“

Armoede is in eerste instantie een tekort aan centen. We moeten de kinderbijslag optrekken voor kinderen die in moeilijke omstandigheden opgroeien.

”

Ikrame Kastit – Uit De Marge

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

De vervangingsinkomens en bijstandsuitkeringen worden stapsgewijs opgetrokken tot boven de Europese armoedegrens tegen het einde van 2025.

Deze uitkeringen, toeslagen en bijlagen worden ook automatisch toegekend.

Ze worden bovendien welvaartsvast gemaakt en volledig geïndexeerd.

Samenleven wordt hierbij niet langer ontmoedigd dankzij een hervorming van het statuut samenwonende.

Er wordt gezorgd dat werkzoekenden met een uitkering die niet meer toeleidbaar zijn naar de reguliere of sociale economie, hun werkloosheidsuitkering kunnen houden.

De laagste lonen worden verhoogd via hogere minimumlonen, een tragere afbouw van de werkbonus, een verbreding van de werkbonus, een selectievere inzet van de taks shift en het tegengaan van de versnippering van arbeidscontracten.

De sociale toeslag binnen het Vlaamse Groeipakket wordt verhoogd. Deze toeslagen zijn een belangrijk middel om de inkomensarmoede te verminderen. Door de uitdoving van het oude stelsel komen elk jaar budgetten vrij. Deze budgetten worden hiervoor ingezet.

De toekenning van sociale toeslagen wordt bovendien verfijnd door ze selectiever toe te kennen.

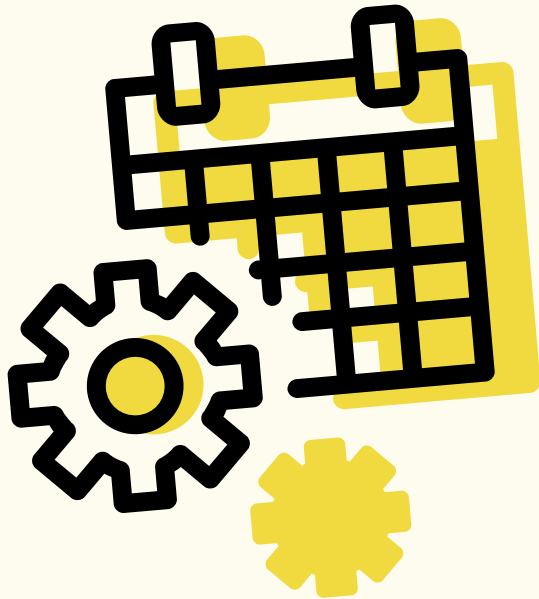
Het Groeipakket wordt geëvalueerd na 5 jaar om haar impact op armoede- en ongelijkheidsbestrijding te vergroten.

3

HET IS PERFECT MOGELIJK DE TOEGANG TOT DE ARBEIDSMARKT OPEN TE STELLEN VOOR IEDEREEN

Armoede is groot onder gezinnen waar niemand werkt of weinig werkt. Het aantal gezinnen waar niemand werkt daalt bovendien amper. Vooral mensen met een korte scholing, jongeren zonder een diploma, mensen met een (arbeids) beperking en mensen met een etnisch-culturele achtergrond hebben het moeilijker op de arbeidsmarkt. Zij krijgen geen opstap uit armoede en vallen in langdurige armoede.

En toch zijn er opleidingsopties, sociale economie en faciliterende diensten zoals kinderopvang die de arbeidsmarkt open kunnen stellen voor iedereen.

3

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

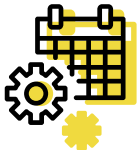
- wordt werk gemaakt van opleiding van mensen met een korte scholing
- worden ook 10.000 bijkomende plaatsen gecreëerd in de sociale economie
- wordt de inkomens gerelateerde kinderopvang uitgebreid met 15.000 plaatsen
- wordt een stevig antidiscriminatiebeleid ontwikkeld

“

Iedereen heeft recht op een kwaliteitsvolle job, een degelijke woning en een degelijke eerstelijnszorg.

”

Gert Truyens – ACLVB

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

Jongeren zonder diploma krijgen een recht op opleiding. Het activeringsbeleid houdt rekening met (eerder verworven) competenties van mensen en zorgt voor een opwaardering van hun ervaring. Werkzoekenden die zich engageren om een traject naar werk of opleiding te volgen, krijgen extra steun. Om werk of opleiding toegankelijker te maken, krijgen werkzoekenden die een opleiding volgen een mobiliteitsbudget.

80% van alle kinderopvangplaatsen worden tegen het einde van 2025 inkomensgerelateerd. Om gezinnen in en nabij armoede aan te zetten kinderopvang te gebruiken, wordt het laagste tarief voor inkomensgerelateerde opvang opnieuw verlaagd en de doelgroep uitgebreid.

De uitbouw van de sociale economie gebeurt in alle takken van de sociale economie met bijzondere nadruk op kortgeschoolden, jongeren zonder diploma, personen met een (arbeids)beperking en mensen met een etnisch-culturele achtergrond.

Door sensibilisering en goede praktijken kan de arbeidsmarkt toegankelijker worden. Daarnaast zijn methoden als anoniem solliciteren, praktijktesten, mystery calling en mystery shopping nodig. Sociale clausules en quota's om iedereen toegang te geven, worden opgenomen in alle Vlaamse en federale beleidsmaatregelen. Overheden geven het goede voorbeeld.

4

HET IS PERFECT MOGELIJK DAT IEDEREEN DE NODIGE BETAALBARE EN KWALITEITSVOLLE ZORG ONTVANGT

In een land dat zich beroept op een toegankelijke en goede gezondheidszorg is het beschamend dat veel gezinnen hun zorg uitstellen om financiële redenen. Wie langdurig ziek wordt, wordt ziek van het moeizaam overleven omwille van de kosten en de beperkte steun.

En toch zijn er heel wat mogelijkheden om de toegankelijkheid te vergroten en te verzekeren.

4

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- is er een sterke solidaire verplichte ziekteverzekering nodig die een brede bescherming voor allen biedt
- is een verdere stapsgewijze invoering van de veralgemeende derde betaler bij huisartsen, specialisten en tandartsen nodig
- is er een verlaging van de maximumfactuurdrempel voor mensen met een laag inkomen nodig
- worden wijkgezondheidscentra ondersteund

“

Armoede maakt mensen ziek
en ziekte maakt mensen arm.
We moeten mensen die met
armoede geconfronteerd worden
veel concreter en correcter in
hun eigen taal aanspreken.

”

Luc Van Gorp – CM

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

Een sterke solidaire verplichte ziekteverzekering die een brede bescherming voor allen biedt.

De automatische toekenning van de rechten wordt uitgerold binnen de ziekteverzekering.

De veralgemeende derde betaler wordt stapsgewijs ingevoerd bij alle huisartsen, specialisten en tandartsen.

Een laagdrempelige en betaalbare eerstelijns-geestelijke gezondheidszorg wordt uitgebouwd.

Het remgeldplafond binnen de maximumfactuur wordt voor mensen met een laag inkomen verlaagd. Daarnaast worden het aantal prestaties die meetellen om het plafond van de maximumfactuur te bereiken, uitgebreid.

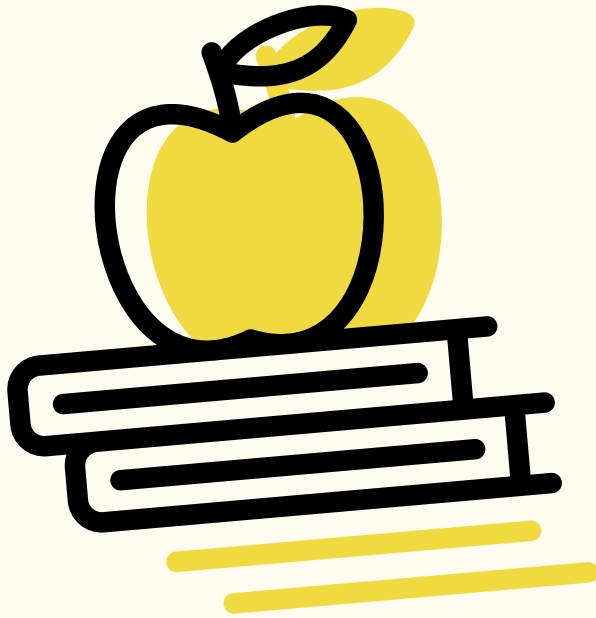
Gemeenten werken in het kader van lokaal sociaal beleid samen met alle zorg- en welzijnsorganisaties en ondersteunen de wijkgezondheidscentra.

5

HET IS PERFECT MOGELIJK DAT ELKE JONGERE EEN VOLWAARDIG DIPLOMA BEHAALT

Vlaanderen behoort tot de slechtste leerlingen van de klas: onze scholen bestendigen de sociale ongelijkheid en trekken jongeren met een etnisch-culturele achtergrond en jongeren in armoede niet omhoog. Het aantal jongeren dat het middelbaar onderwijs zonder diploma verlaat is bijgevolg hoog. Zij zijn de arme ouders van morgen.

En toch zien we in andere landen dat alle jongeren een kans krijgen ongeacht hun achtergrond. Onderwijs kan en moet een gelijkmaker zijn.

5

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- worden scholen omgevormd tot 'brede scholen' verbonden met de buurt
- wordt de maximumfactuur voor het secundair onderwijs ingevoerd
- is er sociale en interculturele vorming van de begeleiders en leerkrachten nodig
- garandeert een versterking van het kleuteronderwijs met minimumnormen per kleuter de ondersteuning

“

Betaalbare huisvesting,
democratisch onderwijs,
financiële bescherming
bij tegenslagen, een goede
gezondheidszorg. Die vormen
écht een dam tegen armoede.

”

Paul Callewaert – Socialistische Mutualiteiten

“

We moeten veel meer investeren in onderwijs en huisvesting, en de minimumuitkeringen moeten nu eindelijk eens omhoog.

”

Dirk Masquillier – Riso

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

De school creëert een stevig netwerk dat de school en haar gezinnen ondersteunt. Dit netwerk helpt mee de drempels voor jongeren weg te nemen en hen te enthousiasmeren.

Elke school moet in de eerste plaats aan kostenbeheersing doen. Zuinige scholen verlagen zelf de drempel voor ouders. De maximumfactuur voor het secundair onderwijs wordt stapsgewijs ingevoerd tegen het einde van 2025.

Schoolteams hebben inzicht in de leefwereld van alle jongeren. Hiervoor is permanente vorming van de leerkrachten en begeleiders nodig. Binnen de lerarenopleiding komt er hiervoor extra ruimte. De drempels voor jongeren, zoals attestering en advies klassenraad, begeleiding CLB, studiekeuze, ... worden weggewerkt.

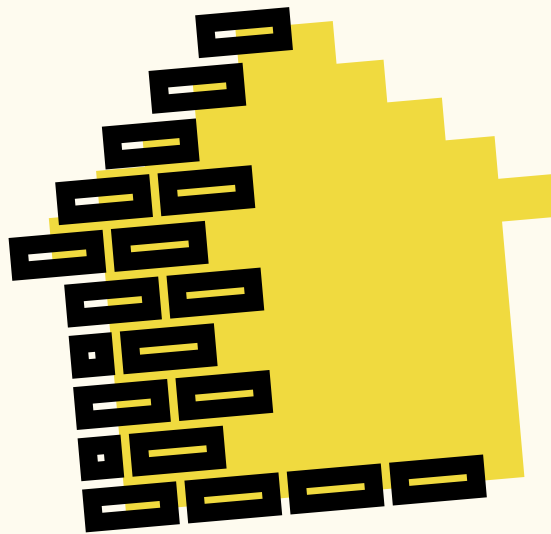
Het huidig aantal begeleiders per kleuter wordt de minimumnorm. In scholen met een grote diversiteit wordt nog meer begeleiding per kleuter voorzien.

6

HET IS PERFECT MOGELIJK DAT ELK GEZIN EEN BETAAL- BARE EN GOEDE WONING HEEFT

Wonen neemt een steeds grotere hap uit het huishoudbudget. Meer dan een derde van de huurders heeft op het einde van de maand te weinig over om van te kunnen leven. Meer dan een derde van de huurwoningen zijn ondermaats. De uitgaven voor energie en water duwen mensen in armoede. De huurmarkt is weinig open voor wie anders is, zelfs de sociale huurmarkt heeft zijn drempels.

En toch zijn er voldoende middelen en mogelijkheden om voor elk gezin een betaalbare en goede woning te voorzien.

6

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- zijn er minstens 100.000 bijkomende sociale huurwoningen nodig
- wordt intussen de huurtoelage verhoogd en uitgebreid tot iedereen die 1 jaar op de wachtlijst van sociale woningen staat
- wordt 'Housing first' uitgebreid
- worden de middelen voor duurzaam energiegebruik sterker ingezet op armoedebestrijding
- wordt de toegang tot de huurmarkt verzekerd
- behandelt de Vlaamse en Belgische woonfiscaliteit huren en kopen als evenwaardig

“

**Armoede is te halveren.
Mochten we morgen beslissen
om 100.000 sociale woningen
te bouwen, dan hebben we al
een grote stap gezet.**

”

Caroline Copers – Vlaams ABVV

WAT HOUDEN DEZE VOORSTELLEN CONCREET IN?

Binnen 10 jaar komen er minstens 100.000 sociale huurwoningen of woningen van een sociaal verhuurkantoor bij. Intussen worden de bestaande sociale woningen duurzaam gerenoveerd.

De huidige huurtoelage wordt minstens verdubbeld waardoor gezinnen de woonkosten beter kunnen betalen.

Het systeem ‘housing first’ wordt uitgebreid. Sociale verhuuractoren krijgen hiervoor de nodige middelen en ondersteuning.

Investeringen in duurzame energie worden collectief waardoor lage inkomensgroepen toegang tot duurzame en betaalbare energie krijgen. De (energie-)renovatiemiddelen worden ingezet per straat en richten zich naar lagere inkomensgroepen. Bijkomend worden vaste vergoedingen voor water, elektriciteit en gas afgeschaft. De toegang tot sociale tarieven wordt uitgebreid.

Door sensibilisering en goede praktijken kan de huurmarkt toegankelijker worden voor iedereen. Daarnaast zijn methoden als praktijktesten nodig om paal en perk te stellen aan discriminerende praktijken.

De lokale binding binnen de toewijzingsregel van de sociale huur wordt van ondergeschikt belang.

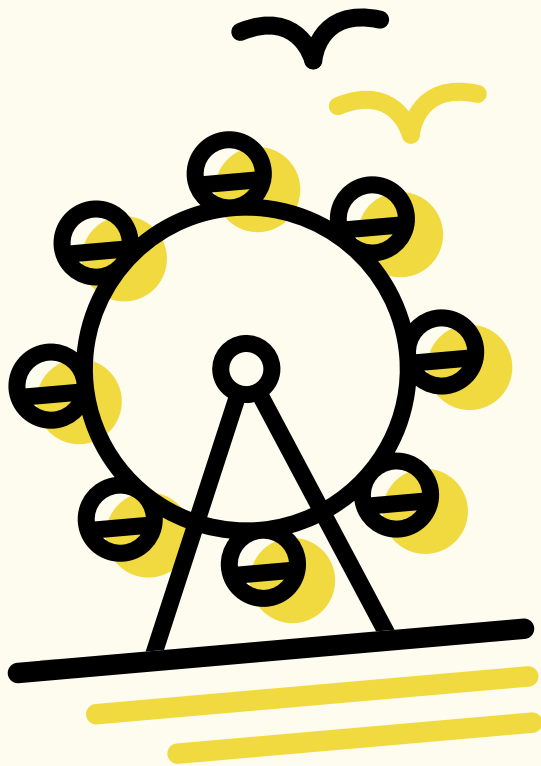
Eigendomsverwerving wordt onder meer via sociale leningen gestimuleerd. De woonbonus wordt geheroriënteerd richting sociale leningen en het versterken van de sociale en private huur, de ondersteuning van de tweede en volgende woning wordt afgebouwd ten voordele van meer kwaliteitsvolle en betaalbare sociale en private huurwoningen.

7

HET IS PERFECT MOGELIJK DAT MENSEN IN GELIJKWAARDIGHEID SAMEN LEVEN

Vakantie nemen buitenshuis is voor 1 op 4 mensen niet mogelijk. Wie buiten een grote stad woont, heeft een auto nodig, wat een grote kost met zich meebrengt. Vrije tijd is voor velen enkel lege tijd. En wie anders is, wordt buiten gekeken. Mensen worden uitgesloten om hun leeftijd, etnisch-culturele achtergrond, beperking, gezinssamenstelling, ... Velen worden gekwetst omwille van hun zijn.

En toch is volwaardig samen leven mogelijk.

7

ONZE VOORSTELLEN OM KOMAF MET ARMOEDE TE MAKEN ...

- is er een positief antidiscriminatiebeleid nodig
- wordt er ingezet op lokale netwerken voor vrije tijd in elke gemeente
- is er een uitgebreid en goedkoop openbaar vervoer nodig

“

We moeten armoede structureel aanpakken. We moeten luisteren naar mensen in armoede zelf om samen met hen naar oplossingen te gaan zoeken.

Jos Geysels – Decenniumdoelen

“

We moeten veel meer luisteren naar mensen die in armoede leven en organisaties die met hen werken. We moeten hen zien als gelijkwaardige partners in een beleid.

Landry Mawungu – Minderhedenforum

”

WAT HOUDEN DE VOORSTELLEN CONCREET IN?

We zetten in op sensibilisering en goede praktijken, maar ook op praktijktesten.

Daarnaast openen verenigingen en organisaties hun werking voor iedereen. Interculturele vorming en sensibilisering helpen hen hierbij.

De UiTPAS wordt uitgerold over heel Vlaanderen. Lokale verenigingen en (socio-)culturele instellingen werken drempelverlagend.

Het openbaar vervoer en vormen van deelvervoer vormen de ruggengraat van de mobiliteit en garanderen de bereikbaarheid voor iedereen. Sociale tarieven voor alle vormen van collectief vervoer worden uitgebreid en automatisch toegekend.

WAT KUNT U DOEN?

Wij doen een beroep op u.

Ook u kunt kiezen voor #komafmetarmoede.

Daag uw politieke kandidaat uit! Wil zij of hij van armoede een prioriteit maken? Wil hij of zij #komafmetarmoede maken?

Nodig uw vrienden, kennissen of familie uit!
Ook zij kunnen van armoede een prioriteit maken.

Maak van armoede en ongelijkheid ook een thema van de verkiezingen en de regeringen.

Ga naar onze facebookpagina:
f decenniumdoelen

Deel, like en verspreid
#komafmetarmoede
en maak uw steun bekend.

Ga naar onze website
komafmetarmoede.be
voor meer achtergrond.

partners van Decenniumdoelen

CM. Hoe gaat het met u?

met de steun van

COLOFON

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: Michel Debruyne
Decenniumdoelen, Huidevetterstraat 165 te 1000 Brussel
www.decenniumdoelen.be
Brussel, januari 2019
VORMGEVING: Karakters, Gent

CAMPAGNE
www.komafmetarmoede.be
MEER INFORMATIE
www.decenniumdoelen.be

KOMAF MET
ARMOEDE